

P6_TA(2007)0410

Liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike õigus hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel *

Euroopa Parlamendi 26. septembri 2007. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiivi 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (KOM(2006)0791 – C6-0066/2007 – 2006/0277(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2006)0791);
  - võttes arvesse komisjoni teatist (KOM(2006)0790)¹;
  - võttes arvesse otsestel ja üldistel valimistel Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitlevat 20. septembri 1976. aasta akti²;
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 2004/2003 Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta³;
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta⁴ artiklit 39;
  - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 19 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0066/2007);
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
  - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust (A6-0267/2007),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
  2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamislepingu artikli 250 lõiget 2;

---

¹ 2004. aasta Euroopa Parlamendi valimised: komisjoni aruanne Euroopa Liidu kodanike elukohaliikmesriigis valimistel osalemise (direktiiv 93/109/EÜ) ja valimiskorra kohta (otsus 76/787/EMÜ, mida on muudetud otsusega 2002/772/EÜ, Euratom).

² EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5.

³ ELT L 297, 15.11.2003, lk 1.

⁴ EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.

3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Komisjoni ettepanek

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Muudatusettepanek 1
PÕHJENDUS 1

(1) Pidades silmas komisjoni aruannet nõukogu direktiivi 93/109/EÜ (millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel) kohaldamise kohta 2004. aasta valimistel, tuleks muuta kõnealuse direktiivi teatavaid sätteid.

(1) Pidades silmas komisjoni aruannet nõukogu direktiivi 93/109/EÜ (millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel) kohaldamise kohta 2004. aasta valimistel, tuleks muuta kõnealuse direktiivi teatavaid sätteid. ***Liidu kodakondsus tagab samad õigused kõikidele ELi kodanikele, hoolimata sellest, kas nad on sündinud või elavad Euroopa Liidus või kolmandas riigis. Ühenduse institutsioonid peavad seega tagama, et teises liikmesriigis elavatel liidu kodanikel oleks võimalik Euroopa Parlamendi valimistel oma õigusi kasutada.***

Muudatusettepanek 2
PÕHJENDUS 1 A (uus)

(1 a) Inimeste järjest kasvav liikuvus üle liidu sisepiiride kinnitab vajadust kindlustada nii Euroopa Parlamendi kui ka kohalike valimiste korral täielikult ülekantavad demokraatlikud õigused ning vajadust tagada, et kodanikud ei kaota oma demokraatlikke õigusi seepärast, et nad ei ela oma liikmesriigis.

Muudatusettepanek 3
PÕHJENDUS 2 A (uus)

(2 a) Viimane keeld on rangem kui vaja, et tagada liidu kodanikele kaitse kodakondsuse alusel diskrimineerimise eest, kui nad kasutavad õigust kandideerida. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas lubada kandidaatidel kandideerida samadel valimistel rohkem kui ühes riigis, ja poliitilistele erakondadele peaks jääma õigus otsustada, kas soodustada sellist mitmekordset kandideerimist.

Muudatusettepanek 4
PÕHJENDUS 2 B (uus)

(2 b) Otsestel ja üldistel valimistel Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitlevas 20. septembri 1976. aasta aktis¹ sätestatakse, et kui esmastes õigusaktides ei öelda teisiti, lähtutakse valimisseaduse puhul siseriiklikest õigusnormidest; lisaks sellele keelatakse esmastes õigusaktides selgesõnaliselt mitmekordne hääletamine, kuid mitmekordse kandideerimise probleemi ei käsitleta.

---

¹ EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5. Akti on viimati muudetud nõukogu otsusega 2002/772/EÜ, Euratom (EÜT L 283, 21.10.2002, lk 1.).

Muudatusettepanek 5
PÕHJENDUS 3 A (uus)

(3 a) Kandideerimisõiguse äravõtmise kohustuslik tunnustamine elukohaliikmesriigi poolt on lisatingimus selle õiguse kasutamiseks, mida ei ole ette nähtud EÜ asutamislepingu artikli 19 lõike 2 sätte ega mõttega. Elukohaliikmesriigil peaks olema õigus tuvastada, kas isikult oleks siseriiklike õigusnormide alusel samadel asjaoludel ja samal viisil kandideerimisõigus ära võetud, ja otsustada ise, kas tunnustada päritoluliikmesriigis kehtivat õiguste äravõtmist.

Muudatusettepanek 6
PÕHJENDUS 3 B (uus)

(3 b) Nõukogu ei tohiks minna esmaste õigusaktide sätetes esitatud kavatsusest kaugemale ning üksikasjalik kord, mis nähakse ette direktiivis 93/109/EÜ vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 19 lõikele 2, peaks olema vajalik vaid selleks, et kasutada kahte ettenähtud õigust (õigust hääletada ja kandideerida teises liikmesriigis) ja sellega ei tohiks kehtestada tingimusi nende õiguste kasutamiseks lisaks neile, mis on sätestatud elukohariigi seaduses.

Muudatusettepanek 7
PÕHJENDUS 5

(5) Seepärast tuleks tühistada kandidaatide kohustus esitada kõnealune tõend ning asendada see asjakohase märkega ametlikus avalduses, mille nad peavad esitama.

(5) Seepärast tuleks tühistada kandidaatide kohustus esitada kõnealune tõend ning asendada see asjakohase **valikulise** märkega ametlikus avalduses, mille nad peavad esitama.

Muudatusettepanek 8
PÕHJENDUS 6

(6) elukohaliikmesriigid peaksid olema kohustatud teavitama avaldusest päritoluliikmesriiki tagamaks, et kandidaatidelt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud;

välja jäetud

Muudatusettepanek 9
PÕHJENDUS 9

(9) Seepärast tuleks teabevahetuse nõue tühistada, kuid säilitada kohustus esitada avaldus, milles valija **või kandidaat** kohustuks hääletama **või kandideerima** ainult elukohaliikmesriigis.

(9) Seepärast tuleks teabevahetuse nõue tühistada, kuid säilitada kohustus esitada avaldus, milles valija kohustuks hääletama ainult elukohaliikmesriigis.

Muudatusettepanek 10
PÕHJENDUS 10

(10) Selleks et **vähendada topelthääletamist või -kandideerimist ja et**

(10) Selleks et **tagada liidu kodanike poolt esitatud ja direktiiviga ette nähtud**

isikud, kellelt on hääletamis- või kandideerimisõigus ära võetud, ei saaks neid õiguseid kasutada, peavad elukohaliikmesriigid võtma vajalikud meetmed ja määrama käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste rikkumise korral kohaldatava asjakohase karistuse.

ametlikes avaldustes esinevate ebatäpsuste korral asjakohaste sanktsioonide kehtestamine, peavad elukohaliikmesriigid võtma vajalikud meetmed.

Muudatusettepanek 11
PÕHJENDUS 10 A (uus)

(10 a) Liikmesriigil on lähtuvalt direktiivi nr 93/109/EÜ artiklist 12 kohustus teavitada liidu kodanikke täielikult nende õigusest hääletada ja kandideerida oma elukohaliikmesriigis aegsasti enne Euroopa Parlamendi valimisi; Euroopa Parlament ja komisjon ning poliitilised erakonnad nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil peaksid toetama liikmesriike selleks parima meetodi valikul, et aidata tõsta valimistel osalemise aktiivsust.

Muudatusettepanek 12
PÕHJENDUS 11

(11) Oma aruandes muudetud direktiivi 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimistel kohaldamise kohta peab komisjon liikmesriikide edastatud teabest lähtudes hindama *topelthääletamise ja -kandideerimise* juhtude esinemissagedust, võttes eelkõige aluseks liikmesriikides pärast valimisi tehtud kontrollide tulemusi.

(11) Oma aruandes muudetud direktiivi 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimistel kohaldamise kohta peab komisjon liikmesriikide edastatud teabest lähtudes hindama *mitmekordse hääletamise* juhtude esinemissagedust, võttes eelkõige aluseks liikmesriikides pärast valimisi tehtud kontrollide tulemusi.

Muudatusettepanek 13
PÕHJENDUS 12

(12) *kõikide häälte ja kandidatuuride* süstemaatiline kontrollimine oleks tuvastatud probleemide suhtes ebaproportsionaalne ja küsimusi tekiks ka seoses kontrolli teostamisega, sest liikmesriikidel puudub ühtne elektrooniline meetod tegelikku valimisaktiivsust *ning esitatud kandideerimistaotlusi* käsitlevate andmete registreerimiseks ja säilitamiseks;

(12) *Kõikide häälte süstemaatiline* kontrollimine oleks tuvastatud probleemide suhtes ebaproportsionaalne ja küsimusi tekiks ka seoses kontrolli teostamisega, sest liikmesriikidel puudub ühtne elektrooniline meetod tegelikku valimisaktiivsust käsitlevate andmete registreerimiseks ja säilitamiseks; seepärast peaksid liikmesriigid keskenduma ainult

seepärast peaksid liikmesriigid keskenduma ainult nende juhtude kontrollimisele, mille puhul *topelthääletamise või -kandideerimise* tõenäosus on suurem,

nende juhtude kontrollimisele, mille puhul *mitmekordse hääletamise* tõenäosus on suurem,

Muudatusettepanek 14
ARTIKLI 1 PUNKT 1 A (uus)
Artikkel 3 (direktiiv 93/109/EÜ)

1 a) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Isikul, kes kontrollpäeval:

a) on liidu kodanik asutamislepingu artikli 17 lõike 1 tähenduses;

b) ei ole elukohaliikmesriigi kodanik, aga vastab seoses valimis- ja kandideerimisõigusega samadele tingimustele, mida see riik seadusega kehtestab oma kodanike suhtes,

on õigus elukohaliikmesriigis valida ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel, kui vastavalt artiklitele 6 ja 7 ei ole elukohaliikmesriik temal nende õiguste kasutamist takistanud.

Kui elukohaliikmesriigi kodanike kandideerimise puhul eeldatakse, et nad on olnud kodanikud teatava miinimumperioodi jooksul, loetakse liidu kodanikud, kes sama pika perioodi jooksul on olnud ühe liikmesriigi kodanikud, sellele tingimusele vastavateks.”

Muudatusettepanek 15
ARTIKLI 1 PUNKT 1 B (uus)
Artikli 4 lõige 2 (direktiiv 93/109/EÜ)

1 b) Artikli 4 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Ühenduse valijad võivad kandideerida samadel valimistel enam kui ühes liikmesriigis, kui elukohaliikmesriigi seadus seda võimalust oma kodanike puhul ei välista ja ühenduse valija vastab

teise asjaomase liikmesriigi seaduses ette nähtud kandideerimisõigusega seotud tingimustele.”

Muudatusettepanek 16
ARTIKLI 1 PUNKTI 2 ALAPUNKT -A (uus)
Artikli 6 lõige 1 (direktiiv 93/109/EÜ)

-a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Elukohaliikmesriik võib sätestada, et liidu kodanikel, kellelt on kandideerimisõigus päritoluliikmesriigi siseriikliku seaduse alusel mõne tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega ära võetud, takistatakse selle õiguse kasutamist elukohaliikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel, kui nimetatud riigi siseriikliku seaduse alusel oleks neilt see õigus ära võetud sama väärtuse eest ja samal viisil.”

Muudatusettepanek 17
ARTIKLI 1 PUNKTI 2 ALAPUNKT A
Artikli 6 lõige 2 (direktiiv 93/109/EÜ)

2. Elukohaliikmesriik **kontrollib**, kas liidu kodanikelt, kes on avaldanud soovi kasutada seal oma kandideerimisõigust, ei ole kõnealust õigust päritoluliikmesriigis mõne tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega ära võetud..

2. Elukohaliikmesriik **võib kontrollida**, kas liidu kodanikelt, kes on avaldanud soovi kasutada seal oma kandideerimisõigust, ei ole kõnealust õigust päritoluliikmesriigis mõne tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega ära võetud.

Muudatusettepanek 18
ARTIKLI 1 PUNKTI 2 ALAPUNKT B
Artikli 6 lõige 3 (direktiiv 93/109/EÜ)

3. Käesoleva artikli lõike 2 rakendamiseks **teavitab** elukohaliikmesriik päritoluliikmesriiki artikli 10 lõikes 1 nimetatud avaldusest. Sel eesmärgil antakse päritoluliikmesriigist asjakohane ja tavaliselt kättesaadav teave õigeaegselt ja sobival viisil; niisugune teave võib sisaldada üksnes üksikasju, mis on tingimata vajalikud käesoleva artikli rakendamiseks ja mida võib kasutada ainult sellel eesmärgil. **Kui antud teave lükkab avalduse sisu ümber, võtab**

3. Käesoleva artikli lõike 2 rakendamiseks **võib** elukohaliikmesriik päritoluliikmesriiki **teavitada** artikli 10 lõikes 1 nimetatud avaldusest. Sel eesmärgil antakse päritoluliikmesriigist asjakohane ja tavaliselt kättesaadav teave õigeaegselt ja sobival viisil; niisugune teave võib sisaldada üksnes üksikasju, mis on tingimata vajalikud käesoleva artikli rakendamiseks ja mida võib kasutada ainult sellel eesmärgil.

*elukohaliikmesriik asjakohased meetmed,
et mitte lubada kõnealusel isikul
kandideerida.*

Muudatusettepanek 19
ARTIKLI 1 PUNKT 2 A (uus)
Artikkel 7 (direktiiv 93/109/EÜ)

2 a) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

1. Elukohaliikmesriik võib sätestada, et liidu kodanikel, kellelt on õigus hääletada päritoluliikmesriigi siseriikliku seaduse alusel mõne tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega ära võetud, takistatakse selle õiguse kasutamist elukohaliikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel, kui neilt oleks see õigus võetud ära selle riigi siseriikliku seaduse alusel sama väärteo eest ja samal viisil.

2. Käesoleva artikli lõike 1 rakendamiseks võib elukohaliikmesriik päritoluliikmesriiki teavitada artikli 9 lõikes 2 nimetatud avaldusest. Sel eesmärgil antakse päritoluliikmesriigist asjakohane ja tavaliselt kättesaadav teave õigeaegselt ja sobival viisil; niisugune teave võib sisaldada üksnes üksikasju, mis on tingimata vajalikud käesoleva artikli rakendamiseks ja mida võib kasutada ainult sellel eesmärgil.

3. Päritoluliikmesriik võib õigeaegselt ja sobival viisil esitada elukohaliikmesriigile igasugust käesoleva artikli rakendamiseks vajalikku teavet.”

Muudatusettepanek 20
ARTIKLI 1 PUNKTI 3 ALAPUNKT -A (uus)
Artikli 10 lõike 1 punkt b (direktiiv 93/109/EÜ)

-a) lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b)vajaduse korral, et ta kandideerib Euroopa Parlamenti mõnes teises liikmesriigis, ja”

Muudatusettepanek 21
ARTIKLI 1 PUNKTI 3 ALAPUNKT A
Artikli 10 lõike 1 punkt d (direktiiv 93/109/EÜ)

(d) et temalt ei ole päritoluliikmesriigis välja jäetud kandideerimisõigust ära võetud.

Muudatusettepanek 22
ARTIKLI 1 PUNKTI 3 ALAPUNKT C
Artikli 10 lõige 3 (direktiiv 93/109/EÜ)

(c) senisest lõikest 3 saab lõige 2;

c) senisest lõikest 3 saab lõige 2 **ja seda muudetakse järgmiselt:**

„Elukohaliikmesriik võib ühenduse kandideerimisõigusega kodanikelt nõuda ka kehtiva isikut tõendava dokumendi esitamist. Ta võib lisaks nõuda, et ühenduse kodanik nimetaks kuupäeva, millest alates ta on liikmesriigi kodanik, ja teataks, kas temalt on ära võetud kandideerimisõigus päritoluliikmesriigis.”

Muudatusettepanek 23
ARTIKLI 1 PUNKT 4
Artikli 13 lõige 1(direktiiv 93/109/EÜ)

1. Elukohaliikmesriik võtab asjakohased meetmed tagamaks, et artikli 9 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 1 viidatud ametlikus avalduses esinevate ebatäpsuste suhtes, ***mille tagajärjel rikutakse käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi,*** rakendatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

1. Elukohaliikmesriik võtab asjakohased meetmed tagamaks, et artikli 9 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 1 viidatud ametlikus avalduses esinevate ebatäpsuste suhtes rakendatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.